

TIPURI DE HIPERONIME ÎN DEFINIȚIILE LEXICOGRAFICE ALE TERMENILOR MEDICALI

CAMELIA S POIU

coala Doctoral a Facult ii de Litere, Universitatea din Bucure ti

Comunicarea de fa pune în eviden tipuri de hiperonime graduale pe diferite trepte de generalizare eficiente pentru definirea termenului medical.

Lucrarea are la baz defini ii lexicografice ale termenilor medicali extrase din DEX '96 i din DEXI, analizate din perspectiva faptului c hiponimia/hiperonimia, respectiv raporturile hiponimice/hiperonimice, sunt exploatate în defini iile lexicografice, hiponimia devenind principala manier lexicografic în definirea termenilor medicali în dic ionarele generale.

Finalitatea cercet rii noastre vizeaz alc tuirea unui corpus de hiperonime extrase din defini iile lexicografice ale termenilor medicali: m rci diastratice/clas ri în începutul discursului lexicografic; hiperonime foarte generale/hiperonime foarte specifice; termeni specializa i/termeni din lexicul comun/termeni din lexicul comun interdisciplinar.

Dac în lingvistica tradi ional conceptul de **hiponimie** este delimitat i definit din perspective semantice, în lingvistica modern hiponimia este privit i din perspectiva implica iilor sale concrete în diverse domenii, cum ar fi lexicografia i terminologia.

În lexicografie, studii recente (Collinot 1990 : 60) urm resc implica iile hiponimiei în construirea discursului lexicografic, eviden iindu-se, pe baza unor exemple, forme ale hiperonimelor în defini ia lexicografic , hiponimia fiind aici definit ca un instrument de punere în rela ie a unei forme – cuvânt cu un sistem de redare a sensului.

Al i autori (Bidu-Vr nceanu 1993: 19) apreciaz c pentru un dic ionar f r contexte (de exemplu, DEX) analiza paradigmatic a sensurilor este dominant , chiar dac definirea fiec rui sens al cuvintelor nu ilustreaz neap rat locul ocupat în sistemul limbii, iar dintre rela iile paradigmatic prin care se constituie sistemul lexico-semantic al unei limbi (greu de determinat global), numai **hiponimia** (subordonarea fa de un hiperonim sau gen proxim) i **cvasisinonimia** (ca manier lexicografic auxiliar de definire, utilizat al turi sau în loc de parafraz) sunt relativ consemnate explicit. Antonimia poate fi i ea un auxiliar în definire, dar apare accidental; rela iile semantice din câmpuri, condi ionate în egal m sur de genul-proxim i de diferen a specific sunt mult prea complexe i interferente pentru a fi ilustrate la nivelul defini iilor dintr-un dic ionar general al limbii.

Pentru domeniul terminologiei, este extrem de relevant studiul lui Bidu-Vr nceanu (2007), în care autoarea abordeaz problema hiperonimelor în defini iile terminologice i lexicografice, ar tând c foarte multe defini ii lexicografice ale termenilor de specialitate din orice domeniu recurg la utilizarea hiperonimului pentru explicarea sensului unui hiponim (Bidu-Vr nceanu 2007: 138).

În defini iile lexicografice, cuvântul definit va fie **hiponimul**, iar discursul lexicografic va con ine **hiperonimul**, fie la începutul secven ei definitorii, fie printr-o marc diastratic , ce va indica un domeniu tiin ific (interesând aici m rcile „med.”, „anat.”, „fiziol.”, adic m rcile

diastratic care denumesc domeniul medicinei, respectiv subdomeniile acestei științe (v. Bidu-Vrănceanu 1999 și 2007: 133–141).

Pornind de la definițiile termenilor medicali înregistrați sub literele A, B, C în DEX '96 și urmându-se, pe de o parte, frecvența/consecvența cu care apar marile diastratic în cazul acestor definiții și, pe de altă parte, calitatea de hiperonim în raport cu termenul medical definit a cuvântului/sintagmei cu care debutează definiția lexicografică, s-a urmărit alcătuirea unui corpus de hiperonime graduale pe diferite trepte de generalizare eficiente pentru definirea termenului medical.

1. Marca diastratic (med) – hiperonimul cel mai general.

Marca diastratic (med) apare în cazul definițiilor a 63 de termeni înscrise sub litera A în DEX '96, 6 termeni înscrise sub litera B și 36 de termeni sub litera C, ajutând neșpecialistului la dirijarea repartiției termenului (din acru definiție face parte) în domeniul atât de vast al medicinei. În toate situațiile în care apare marca (med) reprezintă domeniul cruia îi aparține termenul definit, deci hiperonimul cel mai general cruia termenul în cauză se poate subordona. Din punctul de vedere al cuvântului cu care începe discursul lexicografic, marca (med) apare în diverse situații, ce vor fi analizate în demersul următor.

1.1. Marca (med) + clasare făcută printr-un termen specializat. O situație frecventă este cea a termenilor medicali în acru definiție se combină marca (med) cu o clasare făcută printr-un termen specializat. Este cazul următoarelor hiperonime: *INTOXICAȚIE, INFECȚIE, PARALIZIE, DISTROFIE, INFLAMAȚIE*.

Se observă că, dacă hiperonimul este mai general, definiția lexicografică este completată prin sintagme de cele mai multe ori tehnicizate:

- (1) *CARDIOMALACIE* – *distrofie* (clasare făcută prin hiperonim)
a miocardului (termen anatomic)
prin infiltrarea fibrei musculare cu grăsimi (diferență specifică)
- (2) *BACILEMIE* – *infecție* (clasare făcută prin hiperonim)
generalizată (determinant ce fixează gravitatea afecțiunii)
ca urmare a printr-untrării bacililor în vasele de sânge (diferență specifică)
- (3) *CANDIDOZĂ* – *infecție* (clasare făcută prin hiperonim)
a mucoaselor pielii (termen anatomic)
provocată de unele ciuperci de genul candida (diferență specifică)

Definițiile de mai sus respectă același „tipar”: clasare făcută prin hiperonim (*distrofie, infecție*); un determinant ce fixează gravitatea afecțiunii („*generalizată*”) sau un determinant termen anatomic („*a miocardului*”, „*a mucoaselor pielii*”); componentele specifice, care indică fie un proces: „*prin infiltrarea fibrei musculare cu grăsimi*”; fie consecința: *ca urmare a printr-untrării bacililor în vasele de sânge*, fie cauza: „*provocată de unele ciuperci de genul candida*”.

În cazul acestor definiții, conținutul marca (med) și, de asemenea, clasarea printr-un hiperonim nu foarte general, demersul definițional ajută la decodarea de către lector a sensului hiperonimului (a termenului definit), iar accesul la sensul specializat este parțial asigurat vorbitorului obișnuit, în funcție de cât de tehnicizate sunt perifrazele ce fixează componentele specifice.

Având în vedere că indicarea domeniului în cazul acestei categorii de definiții se face prin marca (med), hiperonimului îi revine rolul de a facilita lectorului obișnuit în alegerea și interpretarea sensului specializat. Cu cât hiperonimul prin intermediul cruia se face clasarea este mai apropiat ierarhic de hiponim, adică de termenul definit, cu atât accesul vorbitorului la sensul specializat este mai sigur.

1.2. Marca (med) + hiperonimul BOAL . Se constată că prezența marcii (med) produce o anumită selecție în utilizarea unor hiperonime apropiate ierarhic de hiponim, adică de termenul definit. Astfel, hiperonimul *BOAL*, foarte general, deci și foarte distanțat ierarhic, pe treapta cea mai de sus, și prin aceasta foarte general, nu este utilizat decât într-o singură definiție ce conține marca (med): *AZBESTOZ – (med) Boal profesional provocat de inhalarea particulelor de azbest.*

Hiperonimul *BOAL* apare ca modalitate de clasare în majoritatea cazurilor de termeni medicali definiți în mod diastratic, din acest punct de vedere fiind evident tendința către utilizarea unui hiperonim foarte general care să indice domeniul, în absența marcii diastractice.

În ceea ce privește structura definiției termenului *AZBESTOZ*, ea se aseamănă cu definițiile termenilor *CARDIOMALACIE*, *BACILEMIE* și *CANDIDOZ*, descrise sub 1.1., fiind construit din: „*boal*” (clasare prin hiperonim); „*profesional*” (determinant general); „*provocat de inhalarea particulelor de azbest*” (componenta specifică – semne care indică cauza).

Deosebiri intervin cu privire la determinantul hiperonimului. Dacă în definițiile termenilor *CARDIOMALACIE*, *BACILEMIE* și *CANDIDOZ*, determinantul este fie un termen anatomic („*a miocardului*”, „*a mucoaselor pielii*”), fie fixează gravitatea afecțiunii („*generalizat*”), în definiția termenului *AZBESTOZ* determinantul fixează împrejurările apariției bolii – „*profesional*”. Componenta specifică indică, însă, în mod asemănător definițiilor termenilor *CARDIOMALACIE*, *BACILEMIE* și *CANDIDOZ*, cauza: „*provocat de inhalarea particulelor de azbest*”.

Gradul de accesibilitate este asemănător în cazul acestor două categorii de definiții.

1.3. Marca (med) + clasări generale nemedicale. Cele mai frecvente sunt însuși definițiile în care marca (med) rămâne singurul hiperonim, cel care indică domeniul, deci cel mai general hiperonim, iar discursul lexicografic începe cu clasări nehiperonimice, frecvete, în general, prin infinitive lungi, denumind: manevre (*tiere*); etape ale unui proces (*diminuare*, *dezvoltare*), un proces (*infiltrare*, *eliminare*, *cretere*).

În aceste cazuri, dincolo de clasarea prin marca diastratică (med) în domeniul medicinei, se constată că aceste definiții sunt destul de economice, demersul definițional fiind compus din diferențe specifice: *AZOTURIE – (med) Eliminare prin urină a unor cantități mari de uree și de compuși azotați*; *AZOTEMIE – (med) Creștere anormală a cantității de uree în sânge*; *CALCIPEXIE – (med) Fixare a calciului în esuturi*; *ATEROM – (med) Infiltrare a pereților aortei și a unor artere cu o substanță grasă*, unde eliminare, creștere, fixare, infiltrare reprezintă clasări nehiperonimice ale termenilor medicali, urmate de semne variabile, de regulă funcționale.

Chiar dacă aceste definiții conțin termeni specializați pentru domeniul medicinei („*uree*”, „*artere*”, „*aortă*”), ele sunt accesibile vorbitorului obișnuit, pierzându-se din vedere dezambiguizarea tipului de afecțiune, gravitatea sau stadiul.

Există situații în care clasarea nehiperonimică din începutul definiției lexicografice poate avea forma unei perifraze ce aparține limbajului comun, ceea ce face ca dezambiguizarea sensului termenului definit să fie greu de făcut de către vorbitor, ca în: *CACOGENEZ – (med) Dezvoltare anormală a unui organ*, unde doar prin intermediul marcii (med) se repartizează termenul *CACOGENEZ* în domeniul medicinei și, în urma clasificării prin intermediul marcii diastractice, se poate interpreta determinantul „*anormal*” ca indice pentru o stare patologică.

1.4. Marca (med) + perifrază în care determinantul aparține domeniului medicinei. Apar cu o frecvență scăzută definițiile înregistrate sub marca (med), în care termenul specializat pentru domeniul medicinei este determinantul în sintagma din începutul definiției lexicografice, ca în: *ALGOFOBIE – (med) Teamă patologică de durere*;

CARDIOFOBIE – (med) *Team patologic de a se îmbolnăvi de inimă* ;) *CARDIOTOMIE* – (med) *Intervenție chirurgicală pe inimă* .

Substantivele pe care adjectivul „*patologic*”, respectiv „*chirurgical*” le determină fac parte din lexicul comun, astfel ele indicând domeniul medicinei doar în utilizare sintagmatică – *TEAM PATOLOGIC*, *INTERVENȚIE CHIRURGICALĂ* .

În cazul definițiilor de sub 1.4. se poate vorbi despre existența a două hiperonime aflate pe trepte diferite de generalitate, vizibile dacă se reconstituie fragmente virtuale de ierarhie hiperonimică, relevante pentru plasarea exactă a termenului definit în domeniul vast al medicinei. Astfel, *MEDICINĂ* este hiperonimul cel mai general, indicat prin marca (med), *CHIRURGIE* desemnează un subdomeniu al medicinei, indicat prin perifrază *INTERVENȚIE CHIRURGICALĂ*, funcționând ca hiponim al termenului *MEDICINĂ*, iar *CARDIOTOMIE* este termenul specific, hiponimul lui *CHIRURGIE* și, prin tranzitivitate, hiponimul lui *MEDICINĂ*. Asemănător, în cazul termenilor *ALOFOBIE* și *CARDIOFOBIE*, unde lui *MEDICINĂ* – hiperonimul cel mai general, indicat prin marca (med) îi este subordonat *PATOLOGIE* – subdomeniu al medicinei, indicat prin perifrază *TEAM PATOLOGIC* .

Când pe baza discursului lexicografic se poate reconstitui un fragment de ierarhizare hipo/hiperonimică, accesul la sensul specializat este facilitat, deoarece hiponimele termenului *MEDICINĂ*, cum ar fi *CHIRURGIE*, *PATOLOGIE*, plasate pe scară ierarhică în vecinătatea acestui termen, indică subdomenii, care, de cele mai multe ori ajută la dezambiguizarea sensului termenului definit.

1.5. Marca (med) + sinonim al termenului definit. Se înregistrează situații în care, după clasificarea (med), discursul definițional apelează la sinonimie. În situațiile ce se vor cita, singurul hiperonim al termenului definit rămâne marca (med), alături de care un sinonim al termenului respectiv compune discursul definițional.

Dacă sinonimul din care se compune discursul definițional face parte din lexicul comun, accesul vorbitorului la sensul specializat este asigurat, ca în : *AGRIPNIE* – (med) *Insomnie* sau *ASEPTIZĂ* – (med) *A steriliza*

Există și situații în care, deși sinonimul termenului definit este el însuși un termen specializat, accesul vorbitorului la sensul specializat este facil, fiind vorba în aceste cazuri despre termeni cunoscuți: *cancerigen*, *oncologie*, ca în definițiile termenilor *CARCINIGEN* și *CANCEROLOGIE* : *CARCINIGEN* – (med) *Cancerigen* sau *CANCEROLOGIE* – (med) *Oncologie*.

În cele mai multe situații, însă, sinonimul utilizat în definițiile termenilor medicali este un termen specializat inaccesibil ca sens lectorului obișnuit, construcția discursului definițional bazat pe circularitate fiind când imposibil accesul vorbitorului la semnificația termenului definit, ca în : *AUTOGREF* – (med) *Autoplastie*; *BRADIARTRIE* – (med) *Bradilalie*; *CARCINOZ* – (med) *Carcinomatoz* ; *CARCEROGENEZĂ* – (med) *Carcinogeneză* .

Nu se poate, deci, vorbi despre un alt hiperonim al termenului definit, în afara marcii (med), în cazul definițiilor care apelează la sinonimie.

2. Hiperonime care indică subdomenii ale marcii (med): (anat), (fiziol)

Ansamblul general al conceptelor medicinei, care este format din noțiuni ce denumesc boli, simptome, leziuni patologice, manevre medicale, substanțe folosite etc., poate fi studiat din perspectiva organizării sale în subsansambluri mai restrânse date de disciplinele subordonate *MEDICINEI* sau de ramurile acestei științe, dintre ele, în cazul definițiilor inventariate, fiind indicate prin marci diastratice subdomeniile *anatomie*, *fiziologie*, respectiv prin (anat) și (fiziol).

Inconsecvența cu care sunt utilizate marcurile diastratice în DEX face ca doar în cazul unui număr foarte redus de termeni să apară marcurile diastratice (anat) și (fiziol). Astfel, sub marca diastratică (anat) sunt clasate următorii termeni: ARTERIOL, AMIGDAL, AMIGDALIAN, ARITENOID, ADENOHIPOFIZ, APONEVROZ, ARAHNOID, AREOL, AXIL, CAROTIDIAN, iar sub marca (fiziol): AMINOACIDURIE, AMINOACIDEMIE, ANDROPAUZ, CALCEMIE, CAROTINEMIE.

2.1. Marca (anat) + sinonim. Pentru termenul ADENOHIPOFIZ definiția apelează la sinonimie: ADENOHIPOFIZ – (anat) *Hipofiz*, unde sinonimul HIPOFIZ este inaccesibil ca sens lectorului obișnuit, singura informație lămuritoare în privința domeniului care ruia termenul îi aparține fiind marca diastratică (anat). Prin urmare, sensul termenului trebuie descifrat prin intermediul definiției sinonimului: *HIPOFIZ – Gland endocrin cu funcții multiple, situat la baza creierului și având o mare influență asupra celorlalte glande, în special asupra glandelor sexuale și a tiroidei; adenohipofiz*.

În cazul acestei definiții, în absența marcii diastratice, informația generică „gland endocrin” face posibil încadrarea termenului HIPOFIZ de către lectorul obișnuit în domeniul medicinei (nu neapărat în subdomeniul său, anatomia), iar dezambiguizarea sensului se obține prin diferențele specifice „cu funcții multiple”, la care se adaugă semne perceptibile („situat la baza creierului”), semnificații („având o mare influență asupra celorlalte glande”).

În definiția termenului ADENOHIPOFIZ, definiția bazată pe sinonimie, marca diastratică (anat) funcționează ca un hiperonim al termenului definit, însă mult prea general, el indicând doar subdomeniul care ruia termenul definit.

O altă definiție structurată pe **marca (anat) + sinonim** este următoarea: *AXIL – 1. (Anat), Subsuoară . 2. Loc unde se împreună ramura cu trunchiul unei plante sau frunzele cu ramura*. Pentru primul sens, cel principal, marca diastratică (anat) funcționează ca hiperonim al termenului definit, iar sinonimul SUBSUOARĂ aparține lexicului comun, creând o discrepanță în raport cu modul în care se construiește discursul definițional pentru al doilea sens. Astfel, al doilea sens relevă caracterul interdisciplinar al termenului AXIL, lipsind, însă, aici, marca (bot) referitoare la domeniul BOTANICII.

În DEXI inconsecvențele privind prezența marcurilor diastratice, precum și modul de construire a definițiilor sunt corectate: *AXIL – 1. (anat) Regiune situată între partea laterala a toracelui, la adult, în mod normal, piloasă ; subsuoară . 2. (bot) Locul unde se unește ramura cu trunchiul unei plante sau frunza cu ramura*.

Se remarcă aici clasarea sub marca (anat), respectiv (bot) a termenului AXIL, urmat de definiția prețioasă. În cazul primului sens, se apelează la sinonimie.

2.2. Marca (anat) + clasări generale nemedicale. Cele mai multe definiții din 2.2. conțin clasări generale nemedicale, de tipul: PRELUNGIRE, RAMIFICAȚIE, SUPRAFAȚĂ, ce urmează marcurile diastratice (anat): *ARTERIOL – (anat) Ramificație subire a unei artere; APONEVROZ – (anat) Prelungire fibroasă lată care continuă sub mușchi; AREOL – (anat) Suprafață de piele diferit colorată de aceea a tegumentelor din jur*.

În aceste cazuri marca (anat) rămâne singurul hiperonim, indicând un subdomeniu al medicinei, prin urmare, destul de general.

Chiar dacă semnele generice sunt clasări generale nemedicale, termenii medicali în discuție (ARTERIOL, APONEVROZ, AREOL) pot fi încadrați cu ușurință în domeniul medicinei prin semnele distinctive. Acestea, fie că sunt referențiale – în primele două cazuri, fie perceptibile – ultimul caz, conțin termeni specializați pentru subdomeniul ANATOMIEI: „artere”, „mușchi”, „tegumente”. Chiar cu prezența acestora, definițiile rămân accesibile vorbitorului comun.

2.3. Marca (anat) + termen specializat. Dacă în cazul termenilor medicali clasa și submarca (med) majoritatea definițiilor combină această marcă diastratică cu o clasare făcută printr-un termen specializat funcțional însuși ca hiperonim al termenului definit (vezi 2.1.1.), discursul definițional al termenilor clasa și submarca (anat) face uz mai degrabă de un cvasisinonim al termenului, ca în: ARITENOID – (Anat) *Cartilaj mobil al laringelui care întinde coardele vocale.*

Termenul CARTILAJ este el însuși specializat pentru domeniul anatomiei, deci demersul definițional nu ajută în mare măsură la decodarea sensului hiponimului ARITENOID (decodarea termenului sensului definit), iar accesul la sensul specializat rămâne doar parțial asigurat vorbitorului comun, în special prin intermediul semnelor funcționale: „care întinde coardele vocale”.

O situație asemănătoare este cea a termenului AMIGDAL : AMIGDAL – (Anat) *Fiecare dintre cele două glande de natură limfatică, situate de o parte și de alta a omului.*

În acest caz, semnul generic („fiecare dintre cele două glande”) și diferența specifică („de natură limfatică”) nu asigură dezambiguizarea sensului termenului definit, deși termenul AMIGDAL (respectiv AMIGDALIT) este des utilizat de vorbitorul comun. La murirea sensului se face prin semnul referențial: „situate de o parte și de alta a omului”.

2.4. Marca (fiziol) + clasări generale nemedicale. Marca (fiziol) reprezintă alături de marca (anat) un hiperonim imediat inferior marcii (med), deoarece indică un subdomeniu al medicinei. În cazul definițiilor ce conțin marca diastratică (fiziol), discursul lexicografic începe cu clasări nehiperonimice care nu sunt, însă, infinitive lungi cum s-a văzut în 2.1.3., ci clasări ce apelează la substantive din lexicul comun, cel mai adesea la substantivul PREZEN /CANTITATE: AMINOACIDEMIE – (fiziol) *Prezența aminoacizilor în sânge; cantitate de aminoacizi prezentă în sânge; AMINOACIDURIE – (fiziol) Prezența aminoacizilor în urină; cantitate de aminoacizi prezentă în urină; CALCEMIE – (fiziol) Prezența calciului în sânge; cantitate de calciu prezentă în sânge; CAROTINEMIE – (fiziol) Prezența carotenului în sânge; cantitate de caroten prezentă în sânge.*

În toate definițiile citate, discursul definițional urmează același mod de constituire, fiind alcătuit din: marca (fiziol) prin care se realizează clasarea într-un subdomeniu al medicinei, fiziologia, marca (fiziol) funcționând ca hiperonim pentru termenul definit, respectiv, AMINOACIDEMIE, AMINOACIDURIE, CALCEMIE, CAROTINEMIE; două segmente ale discursului definițional juxtapuse: „prezența a...” și „cantitate de...”, acestea fiind clasări generale nemedicale, ce nu funcționează ca hiperonime.

Se remarcă, însă, că tocmai utilizarea substantivelor din lexicul comun face accesibile sensurile termenilor medicali definiți.

Există totuși situații în care clasarea general nemedicală este urmată de termeni foarte specializați pentru domeniul medicinei, ceea ce face ca lectura discursului definițional să nu ofere lectorului obișnuit accesul la sensul termenului definit, ca în: ANDROPAUZ – (fiziol) *Perioadă de involuție a funcției testiculare, însoțită de tulburări neurovegetative.*

De asemenea, deși discursul definițional este compus din semne limitate cantitativ, semne de tip referențial, accesul la sensul rămâne închis, iar singurul hiperonim al termenului definit, ANDROPAUZ, rămâne marca diastratică (fiziol).

3. Concluzii

Având în vedere că hiponimia/hiperonimia reprezintă principala manieră lexicografică în care sunt definiți termenii medicali, alcătuirea unui corpus de hiperonime graduale pe diferite trepte de generalizare eficiente pentru definirea termenului medical și formularea unor criterii de organizare și clasare a hiperonimelor din definițiile lexicografice ale termenilor medicali se

dovedesc a fi o problemă de interes pentru lingvistică. Criteriile de organizare și clasare a hiperonimelor pot avea în vedere aspecte legate de gradul de generalizare; apartenența la lexicul comun, lexicul specializat, respectiv lexicul comun interdisciplinar; hiponime-cuvânt sau perifrază etc.

De asemenea, cercetarea legată de tipuri de hiperonime în definițiile termenilor medicali, având la bază descrierea efectivă a unei anumite terminologii, cea **medicală** a cum apare ea în dicționarele generale ale limbii române pune în evidență aspecte de interes ale hiponimiei atât pentru taxonomia tipografică, cât și în definierea lexicografică, iar interpretarea corectă a *hiperonimelor* în relație cu *hiponimele* lor trebuie să asigure în mod clar și parțial nucleul sensului specializat, ceea ce justifică utilitatea analizei definițiilor lexicografice ale termenilor medicali.

SURSE

- DEX – *Dicționarul explicativ al limbii române*, ediția a II-a, coord. Ion Coteanu, Luiza Secheș și Mircea Secheș, București, Editura Univers Enciclopedic, 1998.
DEXI – *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române*, coord. Eugenia Dima, Chișinău, Editurile ARC și GUVINAS, 2007.

BIBLIOGRAFIE

- Bidu-Vrănceanu, Angela, 1993, *Lectura dicționarelor*, București, Editura și Atelierele Tipografice *Metropol*.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 1999, „Mărcile stilistice (diastatice) ale lexicului specializat în DEX”, *Limba română*, 1–2, p. 19–23.
Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), 2001, *Lexic tipografic interdisciplinar*, București, Editura Universității din București.
Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.) 2001, *Lexic comun, lexic specializat*, București, Editura Universității din București.
Bidu-Vrănceanu, Angela, 2007, *Lexicul specializat în mi care. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București.
Cabré, M. T., 1998, *La terminologie. Théorie, méthode et applications*, Ottawa, Les Presses de l'Université d'Ottawa.
Collinot, A., 1990, „L'hyponymie dans un discours lexicographique”, *Langages*, 98, p. 60–69.
Coseriu, E., 1964, „Pour une sémantique diachronique structurale”, *Travaux de linguistique et de littérature*, Strasbourg, 2, 1, 138–186.
Cruse, D., A., 1986, *Lexical semantics*, Cambridge, Cambridge, University Press.
Depecker, L., 2001, *Entre signe et concept. Elements de terminologie générale*, Paris, Presses Sorbonne Nouvelle.
Lerat, P., 1990, „L'hyperonymie dans la structuration des terminologies”, *Langages*, 98, p. 79–86.
Lyons, John, 1977, *Semantics*, Cambridge, Cambridge University Press.
Niklas-Salminen, Aïno, 1997, *La lexicologie*, Paris, Armand Colin.

Various Categories of Hypernyms Essential for Defining the Medical Terms

Hyponymy and also hypernymy are exploited for the wording of the lexicographical definitions and these become the main lexicographical manner for defining the medical terms in dictionaries of general language.

The present work is a short study of metalexigraphy that aims to analyze the types of hypernyms essential for defining the medical terms registered in the DEX and in DEXI.